11.

Kopā dziedam un dejojam!

1. **Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki** ir tradicionāls kultūras notikums Latvijā. Šie svētki ir latviešu nacionālās identitātes sastāvdaļa.

2. Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos piedalās aptuveni 30 000 dalībnieku, tostarp kori, deju kolektīvi, pūtēju orķestri, folkloras grupas, etnogrāfiskie ansambļi, tautas mūzikas ansambļi, lauku kapelas, koklētāju ansambļi, lietišķās un tēlotājas mākslas studijas, vokālie ansambļi, amatierteātri un ārvalstu kolektīvi. Latviešu Dziesmu un deju svētkos notiek ne tikai uzstāšanās, bet arī sacensības, kurās tiek noskaidroti laureāti. Visnozīmīgākā loma svētkos ir koriem un deju kolektīviem.

3. Starpposmā no vieniem svētkiem līdz nākamajiem notiek repertuāra sagatavošana un skates, kurās nosaka nākamo svētku dalībniekus. Parasti pēdējās Dziesmu un deju svētku dienas rītā notiek svētku gājiens, kurā piedalās visi to dalībnieki. Savukārt vakarā Mežaparka estrādē notiek noslēguma koncerts.

4. Latvijas Dziesmu svētku tradīcijas līdztekus Igaunijas Dziesmu svētku un Lietuvas Dziesmu svētku tradīcijām kopš 2008. gadā ir iekļautas *UNESCO* Reprezentatīvajā cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

5. Dziesmu svētku pirmsākumi meklējami 19. gadsimta pirmajā pusē Vācijā, Austrijā un Šveicē. Sekojot šo zemju paraugam, Baltijas provinču pilsētās tika dibināti dziedāšanas pulciņi un kori un rīkoti dziedāšanas svētki. Plaša mēroga svētki, kuros piedalījās vācu kori no visas Baltijas, tika sarīkoti 1857. gadā Tallinā un 1861. gadā Rīgā. Vācbaltu dziesmu svētku ideju pārtvēra mācītājs un rakstnieks Juris Neikens, kurš 1864. gada pavasarī sarīkoja latviešu vīru koru dziedāšanas svētkus Dikļos. Tajos piedalījās 6 kori ar 120 dziedātājiem. Tiem sekoja līdzīgi svētki dažādās vietās Vidzemē un Kurzemē.

6. 19. gadsimta 70. gadu sākumā nesen dibinātā Rīgas Latviešu biedrība uzņēmās Pirmo vispārīgo latviešu dziesmu svētku organizēšanu. Pirmie dziesmu svētki norisinājās 1873. gada

vasarā Rīgā. Kopš 1955. gada svētki notiek Mežaparka estrādē. Kopš 1960. gada reizi 5 gados notiek arī Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki. Periodā līdz Otrajam pasaules karam Dziesmu svētki notika jūnija otrajā pusē īsi pirms Jāņiem. Padomju laikā svētki bija jāpieskaņo LPSR dibināšanas dienai 21. jūlijam un tie tika pārcelti uz jūlija vidu.

7. Kopš 1926. gada svētku cikls tiek noteikts ik pa 5 gadiem, tomēr ik pa laikam ir bijušas izmaiņas, lai svētkus pieskaņotu pirmo Dziesmu svētku atcerei. Svētki nav notikuši Pirmā un Otrā pasaules kara laikā.

8. Plašākie trimdas Dziesmu svētki ir notikuši Amerikas Savienotajās Valstīs, Austrālijā, Vācijā.

9. XX Vispārējie latviešu dziesmu un X deju svētki 1990. gadā notika neilgi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas deklarācijas pieņemšanas. 2013. gadā norisinājās XXV Vispārējie latviešu dziesmu un XV deju svētki. Nākamie Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki notiks 2018. gadā par godu valsts simtgadei.

(Sagatavots pēc tīmekļa materiāliem: www.wikipedia.lv)